

Dik bir inişte kızakların hızı artıyor ve kızaklar hayvanların üzerine yükleniyor. Hayvanlar darbelerden kaçmak isterlerken koşum takımlarını karmakarışık ederek kızakların sık sık devrilmesine yol açan düzensiz bir koşu tutturuyorlar. Karların içine fırladığının bile farkına varmıyorum ama içgüdüsel olarak hayvanların önünden kaçmak için yana yuvarlanıyorum.

Graziano Piccinini'nin beklenmedik bir anda düşüyor ve hiçbir şekilde kaldırılması mümkün olmuyor, onu yedeklerden biriyle değiştirmek zorundayız. Bu hayvanlar, yapıları itibarıyla bütün güçleri tükeninceye kadar koşuyorlar. İnsanın içine dokunan bir durum bu; bir kere yere yığıldıysanız, bir daha kıpırdatılmaları mümkün olmuyor. Bu yüzden onları oldukları yerde bırakmak zorunda kalıyorsunuz. Önümüzdeki günlerde gideceğimiz yol boyunca, birkaç tanesini daha böyle bırakmak zorunda kalacağız. Kurtların eline düşmekten kurtulup bir geyik sürüsüne katılma fırsatı bulabilmelerini ummaktan başka çaremiz yok.

Akşam saat altıya doğru konaklama yerinde duruyoruz, zorlu iki saat geçireceğiz. Kamp için kar küremek, çadır kurmak için doğru kazıkları aramak, kıldan uyku tulumlarını buzla kaplı yüzeyden yalıtım için çalılar bulmak, ateş için odun kesmek, geyiklerin başlarını alıp gıtmelerini engellemek için çit yapmak, ırmaktan buz taşımak gerekiyor.

Çay için ateşe su koyduktan sonra, yaklaşık bir metre uzunluğundaki balığı alıyor ve bütün dikkatimi çok keskin bir bıçakla onu ince dilimlere halinde kesmeye veriyorum. Bu meşhur 'stroganina'. Onu tuz ve karabiber karışımı bulunan kaba batırıp çığ ve buzlu olarak yiyoruz. Dişlerim soğuktan dökülecekmiş gibi geliyor ama bu onu yemenin tek yolu çünkü eğer buzlu olmazsa lezzetli çıkmıyor.

Ekibin morali yüksek, gündün güne yorgunluğumuz artsa da biraz dinlenecek olmamız herkesi rahatlatıyor... Adımın haykırıldığını işitene kadar uyuyorum. Igor Mikhalev dün konvoydan kopmuş, güneş batana kadar taygaların içinde yapayalnız kalmıştı, bu yüzden kabus görmüştü.

Sabah altı buçukta uyanıyorum. Diğerleri ren geyiklerinin postundan yapılmış ağır uyku tulumlarının içinde uyuyor. Burnumu uyku tulumundan dışarı çıkarmak kolay değil, sırtım tutulmuş, bedenim bitkin, altı saat uymuşum ama yine de sanki gözlerimi biraz önce kapatmışım gibi geliyor. Çadırın çevresi buz kütlesiyle örtülü, içerideki hava sıcaklığı -41 derece, dışarıdakinden sadece 8 derece daha sıcak. Hava hala karanlık, bir mum yakıyor ve verdiği cılız ışık yardımıyla sobanın ateşini körükliyorum, üzerine bir kova buz yerleştiriyorum. Çay yapmak ve et haşlamak için su gerekecek.

Yaklaşık kırk beş dakika sonra, çadırın içindeki sıcaklık yaklaşık sıfır dereceye ulaştığında arkadaşlarımı uyandırıyorum. Nicola Cerfoglio yaptığı bir esprıyla yine herkesi güldürüyor. Böyle bir zekaya ihtiyacımız var, özellikle zor, gerilimli ve yorucu zamanlar için çok değerli bir özellik bu.

'Ben sizi tutmayayım' diyerek çalışma vaktinin geldiğini işaret ediyorum. Ren geyiklerini yakalamak, koşularına bağlamak, kamp malzemelerini toplamak ve bütün eşyaları kızakların üzerine yüklemek... Bütün bu işler üç saatimizi alıyor. Bugün ben bu işlerden muafim çünkü bütün gün yiyecekleri hazırlıyorum. Şu anda donmuş geyik etini testereyle kesmekle meşgulüm, daha sonra yine aynı testereyle ekmeği keseceğim. Daha önce, ateş yakmak için topladığımız odunları da yine aynı testereyle kesmiştim. Buzumuz da bitince yakındaki ırmağa gidip bir kalıp buz çıkarıyorum.

BİR AVUÇ MACERACI, REN GEYİKLERİNİN ÇEKTIĞI KIZAKLARLA -41 DERECEDA KENDİ KENDİLERİ VE DOĞAYLA MÜCADELE

Sibirya geçilmesi gereken zorlu bir sınav gibi görünüyor. Bir yanda vahşi bir güzelliğe sahip olan bir manzara var, diğer yanda ise dondurucu soğuğun krallığı... Hüzün veren ürkütücü bir atmosfer yaratan dağlar ve yön bulmayı güçleştiren ırmaklar... Buranın üstesinden gelebilmek için insanda büyük bir macera aşkı olmalı, yolda kalmak için de fiziksel açıdan iyi hazırlanmak gerekiyor. Buzların arasında kalmak; teslim olmak ve eve bir daha asla dönmek anlamına geliyor.

Yolumuza, yıllar önce terk edilmiş, eski bir çalışma kampı çıkıyor. Sibirya'nın trajik yönünü, orada yaşamının bir mahkumiyet olduğunu gören ilk Batılılar bizleriz. Fazladan tek kelime etmek, casusluk yapmak; eline ateşli silah bile almamış birçok zavallı insanın buraya, yirmi yılığine her gün kanlarıyla ve elleriyle yol açmak için çalışmaya gönderilmelerine yol açıyordu. Barakalarda birkaç ayakkabı, kaşıklar ve çalışma araç gereçleri buluyoruz.

Birkaçı, belki de çılgın olanlar demek lazım, kaçmayı deniyorlardı. Ama nereye? Yüzlerce kilometre devam eden ıssız topraklar, açlık, kurtlar ve bir de kaçana ateş edilmesi emri varken... Bunu yapmaya herkesin hakkı vardı çünkü karşılığında para veriyorlardı. Avcıya bir ödül konmuştu. Belki yeni bir silah alması için...

Bu arada biz yolumuza devam ediyoruz. İnsan izi yok, 500 kilometre boyunca tek bir kasaba yok, sadece tavşan, samur ve kurtların izleri var...

Bugün buzlarla uğraşma sırası Nicola'da. Burnu, donmanın ilk belirtilerini gösteriyor. Bu maceranın sonunda hepimiz bu tür tehlikeler yaşamış olacağız ama talih bizden yana.

Kimi zaman kendime neden bu kadar uç noktadaki serüvenlere atıldığımı soruyorum. Çünkü riske atıyorum ve bunun da nedeni belli: Pek az kişinin gördüğü bir şeyleri arıyorum, güçlü ve kalıcı duygu patlamaları yaşamak istiyorum, karşı konulmaz bir merakım var ve güçlü bir duygu beni vahşi dünyaya itiyor. Bu duygunun önüne geçmemin imkanı yok. Çeyrek asırdır sadece el değmemiş doğada seyahat ettim, develerle çölleri, fillerle jungle'ları aştım. Kimi zaman oyma kayıklarla veya yürüyerek ama dalma kendi kendimle... Susuzluk çektim, üşüdüm, sıcağtan bunaldım, aç kaldım. Yaşadım! Özlem ve pişmanlık duymadan ve hala da tatmin olmuş değilim.

Graziano düşüncelerimi bölüyor: 'Nasılsın, Jack?'. 'İyi, iyi' diye kısa kesiyorum. 'Üşümüyor musun?' diye soruyor. 'Graziano, sıfırın altında 53 derecede terlememi mi beklemiyorsun herhalde?' diyor.

Nihayet, görevini yerine getirmenin neşesi sarıyor bizi... Bir ay sonra, bacalarından dumanlar yükselen küçük bir kasaba olan Ojmiakon'dayız. Bu sınırsız bölgeyi aşmak için bütün gücümüzü ortaya koyduk. Yapamayacağımıza inandığımız şeyleri yapabileceğimizi gördük. Oylesine eşsiz ve güçlü bir deneyimdi ki etkisinden kurtulmak kolay değildi.

KISA KISA...

- Ren geyikleri için kuzeyin develeri denebilir. Bu hayvanlar 100 kg'lık yükte günde 30-100 km arasında yol kat edebiliyorlar.

- Bu gezi Jacek Palikiewicz'in rehberliğinde gerçekleşti. Ekip Jack London'un kitaplarında anlatıklarına benzer bir macera yaşadı.

- 'Naled', altından su akan bir buz katmanının adı. Katman altındaki ırmağın kırılganlığından oluşmuş. Burada büyük donma tehlikeleri atlatılıyor.

- 'Diesel' sponsorluğunda gerçekleşen gezi, hava sıcaklığının zaman zaman -70 dereceye düştüğü Yakutsk'tan Ojmiakon'a kadar uzanan 1300 km'lik yol aşıldı.

- İlk kez Batılı bir keşif grubu Sibirya'nın derinliklerine girmeyi başardı.

- Rus topraklarındaki keşif gezilerinin öncüsü Jacek Palikiewicz'e göre Sibirya karşı konulmaz

KUZEY KUTBU FATİHLERİ

**SERÜVENİ MESLEK EDİNEREN JACEK
PALKIEWICZ, KUZEY KUTBUNU
FETHEDERKEN SİBİRYA'NIN BUZLA-
RI ARASINDA JACK LONDON'UN
DESTANINI YENİDEN YAŞIYOR**

Metin ve fotoğraflar: JACEK PALKIEWICZ

Buz gibi hava ciğerleri kamçılıyor. Ufka kadar sadece güneşin soluk ışığını yansıtan kar var. Çevrede ağır bir sessizlik ve mutlak huzur hüküm sürüyor. Bu uçsuz bucaksız evren varolduğu günden bu yana değişmemiş gibi görünüyor. Cehenneme de yaraşacak bir soğuk, yalnızlık hissi, kaybolma ve başına kötü bir şey gelme korkusu, donma dehşeti, kurtların ulumaları... Bu acımasız ve insansız dünyada en canlı yaşanan duygular bunlar.

Doğu Sibirya'da Yakutsk'tayız, manzaranın gözünüzde canlanması için belirtelim, bu topraklar İtalya'dan on kez daha büyük. Onümüzde, dünyada insan yerleşimi bulunan en düşük sıcaklığa sahip bölge olduğundan dolayı Soğuk Kutup adı verilen Ojmlakon'a ulaşmak için aşılması gereken 1300 kilometre var. Bu görevi yerine getirebilmek için yöreye özgü tek vasıta olan ren geyiklerinin çektiği kızakları kullanmaya, yerel giysiler ve besinlerden faydalanmaya karar verdik.

Şimdi kızakları sarsan ve insanın iç organlarını zıplatan buzlu tepelerini aşıyoruz. Kendimi zıplayıp duran bir top gibi hissediyorum. Olabildiğince nehri takip etmeye çalışıyoruz. Doğuya uzanan izler var, yani doğru yol üzerindeyiz. Sonra uzun yol sağa ve sola kıvrılmaya başlıyor, yüzümüzü batıya çeviriyoruz, ırmağın mendereslerini kumul tepelerini andıran bir arazi üzerinde yol almak üzere terk ediyoruz.

